DZIENNIK RZĄDOWY

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Rok 1854.

Oddział piérwszy.

Część XIII.

Wydana i rozesłana dnia 8. Czerwca 1854.

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1854.

Erste Abtheilung.

XIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. Juni 1854.

55.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 11. Lutego 1854.,

(Dziennik praw Państwa, część XVIII., nr. 48., wydana dnia 28. Lutego 1854.),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe,

co do środków bezpieczeństwa przeciw eksplozyi kotła parowego wszelkiego rodzaju, zachować się mających w skutek najwyższego postanowienia z dnia 25. Listopada 1853. roku.

§ 1.

Nim kocioł parowy użytym będzie do produkcyi pary dla stałéj lub nośnéj maszyny parowéj ciśnienia wysokiego lub nizkiego, dla statku parowego, lokomotywu lub w ogólności na jakibądź inny cel, oddanym być ma wprzód pod próbę urzędową przepisaną, w skutek któréj urzędownie uznanym zostanie za zdolny do użycia zamierzonego.

Nie tylko wyrobnik kotła parowego (kotlarz, mechanik i t. d. i t. d.), lecz także i ten, dla którego kocioł parowy sporządzonym jest (właściciel takowego) odpowiedzialnymi są za to, żeby kocioł parowy nie został użytym wprzód, dopóki nie jest stosownie do przepisu wypróbowanym, i urzędownie za zdolny uznanym.

A więc nim kocioł parowy będzie wmurowanym lub osłoną opatrzonym, powinien wyrobnik lub właściciel kotła parowego na pismie upraszać o przedsięwzięcie prawnéj próby w Namiestnictwie kraju koronnego, gdzie się kocioł znajduje, i oraz w téj prośbie oznaczyć onę najwyższą sprężystość, jaką para osiągnąć ma w kotle przy użyciu onegoż.

§. 2.

O ile przy lokomotywach, do służby ruchu koleją żelazną przeznaczonych, przed ich użyciem oprócz próby kotła także próba użycia miejsce miéć winna, o tém stanowi regulamin co do ruchu kolei żelaznéj.

§. 3.

Każdy kocioł parowy sporządzony być musi z blachy żelaznéj lub miedzianéj.

Używanie kotłów lub rur warzelnych z żelaza lanego bezwzględnie jest zakazaném.

55.

Verordnung des Handelsministeriums im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde vom 11. Februar 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nr. 48, ausgegeben am 28. Februar 1854),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

in Betreff der, zu Folge Allerhöchster Entschließung vom 25. November 1853 zu beobachtenden Sicherheits-Maßregeln gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art.

§. 1.

Bevor ein Dampfkessel zur Dampferzeugung für eine stazionäre oder portative Dampfmaschine von hohem oder niederem Drucke, für ein Dampfboot, eine Lokomotive, oder überhaupt zu was immer für einen anderen Gebrauch benützt werden darf, muß derselbe der vorschriftmäßigen behördlichen Probe unterzogen und in Folge derselben ämtlich zu der beabsichtigten Benützung geeignet erkannt worden seyn.

Sowohl der Verfertiger eines Dampfkessels (Kesselschmied, Mechaniker 2c. 2c.), als auch Derjenige, für welchen der Dampfkessel verfertiget wird (Eigenthümer desselben), sind dafür verantwortlich, daß vor der gesetzlichen Erprobung und behördlich anerkannter Tauglichkeit der Dampfkessel nicht benützt werde.

Es muß daher, noch bevor der Dampfkessel eingemauert oder mit einem Mantel umgeben wird, die Vornahme der gesetzlichen Erprobung bei der Statthalterei des Kronlandes, wo sich der Kessel befindet, von dem Verfertiger oder Eigenthümer des Dampfkessels schriftlich angesucht, und in diesem Gesuche zugleich angegeben werden, welche größte Spannung der Dampf in dem Kessel bei der Benützung desselben erlangen soll.

§. 2.

In wieferne bei Lokomotiven für den Eisenbahnbetriebs-Dienst vor ihrer Benützung nebst der Kesselprobe auch noch eine Verwendungsprobe stattfinden muß, erscheint in der Eisenbahnbetriebs-Ordnung festgesetzt.

§. 3.

Jeder Dampfkessel muß aus Eisen oder Kupferblech angefertiget seyn.

Die Anwendung von gußeisernen Kesseln oder Sieberöhren ist durchaus untersagt,

§. 4.

Kotły parowe formy cylindrycznéj muszą w miarę średnicy i sprężystości pary potrzebnéj, należytą mićć grubość ściany lub blachy, jak to się widzićć daje z załączonéj tablicy I.

Kotły parowe lub części onychże formy nie cylindrycznéj, muszą stosownie być zmocnione obręczami, szpągami, ankrami, przyrządami do podpory i t. d. i t. d.

Komisya dochodząca w każdym poszczególnym razie osądzić winna, czy i dla jak wielkiéj sprężystości pary konstrukcya użyta potrzebną bezpieczność zapewnić jest w stanie.

W tym celu obowiązany jest wyrobnik takowego parowego kotła na żądanie przedłożyć Komisyi dochodzącéj zupełnie dokładny rysunek szczegółowy wszystkich części kotła parowego, lub innych wiadomości udzielić, jakie Komisyi potrzebnemi będą.

§. 5.

Każdy kocioł parowy opatrzony być musi najmniéj dwoma wentylami i stosownym manometrem.

Wielkość wentylów i otwór przy nich potrzebny wykazuje się z tablicy II.

Wielkość wentylów w téj tablicy oznaczona, może wprawdzie być pomnożoną, atoliż na żaden sposób zmniejszoną.

§. 6.

Wentyle bezpieczeństwa, bez różnicy, czy one płasko, czy konicznie przylegają, nie mogą w swojéj podstawie większéj mićć powierzchni przylegającéj czyli dotycznéj jak $2\frac{1}{2}$ do 3 linij, t. j. najwięcéj $\frac{1}{4}$ cala. Również szpągi regulacyjne, o ile się takowe znajdują (zwyczajnie jest ich trzy), nie mogą być grubsze nad $2\frac{1}{2}$ do trzech linij, i muszą u góry być w poprzek przyrznięte (ob. rysunek, figura 2 tablicy III.), aby parze, jak tylko się wentyl podnosi, sprawić natychmiast potrzebny otwór do wyjścia. Z téjto przyczyny także ośrodek *(n)* w figurze 2 tablicy III., gdzie się zbiegają szpągi regulacyjne *(m)*, nie może być za gruby, aby nie ograniczać przez to przepisanego otworu wentylu; albo inaczéj osobliwy wzgląd na tę okoliczność braćby należało przy oznaczeniu przecięcia wentylu.

Poprzeczne przycięcie konicznéj przylegającéj powierzchni najstosowniéj uskutecznioném być może pod kątem stopni cztérdzieści pięć.

§. 4.

Dampfkessel zylindrischer Form müssen, nach Maßgabe des Durchmessers und der Spannung der zu erzeugenden Dämpfe, die erforderliche aus der beigehefteten Tabelle I. ersichtliche Wand- oder Blechdicke besitzen.

Dampfkessel oder Theile derselben, welche eine andere als die zylinderische Form haben, sind durch Anwendung von Ringen, Rippen, Verankerungen, Unterstützungsbolzen ɪc. ɪc. angemessen zu verstärken.

Die Prüfungskommission wird hierbei von Fall zu Fall zu beurtheilen haben, ob die angewendete Konstrukzion, und für welche Dampfspannung die nöthige Sicherheit gewähre.

Zu diesem Behufe hat der Verfertiger eines solchen Dampfkessels, auf Verlangen der Prüfungskommission, derselben eine genaue verläßliche Detailzeichnung aller Theile des Dampfkessels vorzulegen, oder sonstige von der Kommission geforderte Auskünfte zu ertheilen.

§. 5.

Jeder Dampfkessel muß mit wenigstens zwei Ventilen und einem zweckmäßigen Manometer versehen seyn.

Die Größe der Ventile und die erforderliche Lüftung derselben ist aus der Tabelle II. ersichtlich.

Die in dieser Tabelle angeführte Größe der Ventile darf zwar vermehrt, auf keinen Fall aber verringert werden.

§. 6.

Die Sicherheits-Ventile dürfen, sie mögen flach oder konisch aufliegen, keine größere Auflags- oder Berührungsfläche mit ihrem Sitz als von $2^1/_2$ bis 3 Linien, d. i. von höchstens $^1/_4$ Zoll haben. Eben so dürfen die Führungsrippen, falls selbe vorhanden sind (gewöhnlich drei an der Zahl), nicht dicker als $2^1/_2$ bis drei Linien seyn, und müssen diese oben (siehe Zeichnung, Figur 2 der Tabelle III.) abgeschrägt werden, um dem Dampfe, sobald sich das Ventil hebt, sogleich die nöthige Ausströmungsöffnung zu gewähren. Aus demselben Grunde darf auch der Kern (n) in Figur 2 der Tabelle III., in welcher sich die Führungsrippen (m) in der Mitte vereinen, nicht zu dick seyn, um die vorgeschriebene Ventilöffnung nicht zu beschränken; oder es müßte sonst bei der Bestimmung des Ventildurchmessers auf diesen Umstand besondere Rücksicht genommen werden.

Die Abschrägung der konischen Auflagsfläche geschieht am zweckmäßigsten unter einem Winkel von fünfundvierzig Graden.

§. 7.

Przy konstrukcyi wentylu podług figury 3. tablicy III. głębia koniczna *(a)*, przysposobiona u góry w samym środku wentylu, do przyjęcia nie za bardzo krótkiéj zasady *E.* (dźwigni), powinna, by wentyl przy obciążeniu nie był ukośno ciśniony, tak dalece sięgać, ażeby koniec najmniéj w linii środkowéj *(m-n)* znajdować się mógł. Z téjże właśnie przyczyny ośrodek *(b)* zasady przylegać będzie tylko końcem swoim, a powierzchni konicznéj dotykać się nie powinien. Jeżeli wentyl (jak pokazuje figura 4. tablicy III.) obciążony będzie gwichtem, w kotle zawieszonym, natenczas takie urządzenie miejsce miéć musi, iżby przy otworze wentylu kanały parowe nie były scieśnione.

§. 8.

Wentyle, u których przez częstsze następne szlifowanie pod powierzchnią koniczną wyrobiła się obwódka cylindryczna, nie będą przypuszczone *(a, b* figury 5. tabeli III.).

§. 9.

Manometer, przy kotle parowym zamieszczony, może być albo manometer z żywém srebrem, u góry otwartym, albo manometer metalowy lub skazówkowy, na którego dokładną podziałkę szczególną staranność miéć należy.

§. 10.

Próba kotła parowego jakiéjkolwiekbądź formy lub konstrukcyi podlegać będzie podwojeniu tego ciśnienia największego, które para osiągnąć ma przy użyciu nad średnie ciśnienie powietrza.

Średnie ciśnienie powietrza będzie przytém liczoném po $12\frac{3}{4}$ funt. na cal kwadratowy.

§. 11.

Wentyle zabezpieczające mogą przeto przy użyciu kotła najdaléj do połowy téj wagi być obciążonemi, wedle któréj kocioł próbowanym był.

§. 12.

Jeżeli wentyl nie bezpośrednio, lecz zapomocą dźwigni, u któréj gwicht wisi, obciążonym jest, wówczas musi dźwignia ta przy użyciu kotła parowego w ten sposób być przysposobioną, ażeby gwicht wiszący lub obciążający nie mógł być wysunięty nad dopuszczalny, przy próbowaniu oznaczony najostateczniejszy punkt dźwigni.

§. 7.

Bei der Konstrukzion des Ventiles nach Figur 3 der Tabelle III., muß die oben im Mittelpunkte des Ventiles, zur Aufnahme der nicht zu kurzen Stütze E (des Hebels) konisch eingedrehte Vertiefung (a), damit das Ventil bei der Belastung nicht schief gedrückt wird, so weit herabgehen, daß die Spitze mindestens in die Mittellinie (m—n) zu liegen kommt. Aus gleichem Grunde darf der Kern (b) der Stütze bloß mit seiner Spitze aufliegen, und die konische Oberfläche nicht berühren. Wird das Ventil (wie die Figur 4 der Tabelle III.) durch ein in den Kessel gehängtes Gewicht belastet, so muß die Anordnung eine solche seyn, daß beim Lüften des Ventiles die Dampfkanäle nicht verengt werden.

§. 8.

Ventile, bei welchen sich durch das öftere Nach- oder Einschleifen des Ventiles unterhalb der konischen Fläche, ein zylinderförmiger Kranz abgebildet hat (a, b der Figur 5 der Tabelle III.) sind nicht zulässig.

§. 9.

Das an dem Dampfkessel angebrachte Manometer kann ein oben offenes Quecksilber-Manometer, oder ein als gut anerkanntes Metall- oder Zeiger-Manometer seyn, auf dessen richtige Theilung jedoch das besondere Augenmerk zu richten ist.

§. 10.

Die Probirung der Dampfkessel jeder Form oder Konstrukzion wird auf das Zweifache jenes größten Druckes vorgenommen, welche der Dampf bei der Benützung über den mittleren Luftdruck annehmen soll.

Hierbei wird der mittlere Druck einer Atmosphäre mit $12\frac{3}{4}$ Pfund auf den Quadratzoll in Rechnung gebracht.

§. 11.

Die Sicherheits-Ventile dürfen daher bei der Benützung des Kessels höchstens mit der Hälfte jenes Gewichtes belastet werden, bei welchem der Kessel probirt worden ist.

§. 12.

Ist das Ventil nicht unmittelbar, sondern mittelst eines Hebels, an welchem ein Gewicht hängt, belastet, so muß dieser Hebel bei der Benützung des Dampfkessels so vorgerichtet werden, daß das Aufhäng- oder Belastungsgewicht nicht über den zulässigen, bei der Erprobung berechneten, äußersten Punkt des Hebels hinausgeschoben werden kann.

§. 13.

Przytrzymywanie wentylu zapomocą zwyczajnych płaskosprężnym dubeltowych nie ma już więcéj miejsca ani przy lokomotywach, ani przy innych kotłach parowych.

§. 14.

Zastosowanie przeźmianów z sprężyną zamiast gwichtów obciążających wentylów ograniczoném zostaje na lokomotywy dla służby co do ruchu kolei żelaznéj.

Przeźmiany takowe z sprężyną (wagi z sprężyną) muszą w ten sposób być ukonstruowane, ażeby otwiéraniu i podnoszeniu się wentylów bezpieczeństwa, jak skoro osiągniętą będzie ustanowiona najwyższa sprężystość pary, nie stała większa przeszkoda w drodze, jak o ile tego potrzeba wymaga, ażeby w razie dalszego stopniowania sprężystości pary najwięcéj o dziesięć procentów, uskutecznionym został taki otwór wentylu bezpieczeństwa. iżby wyjść mogła wszystka para, jak dalece w ten sposób sprodukowaną była.

Sprężyna przeto musi być należycie długa, i miéć odpowiednie poruszenie, czyli przeźmian z sprężyną opatrzony być musi urządzeniem, przy którém ciśnienie na wentyl przy dalszym otworze jego nie bywa pomnożoném.

Również przeźmiany z sprężyną tak muszą być urządzone, ażeby nie mogły być sprężone nad ten punkt, który odpowiada sprężystości pary, dla użycia najwyżéj ustanowionéj.

§. 15.

Obadwa wentyle nie mogą na żaden sposób w jednym a tym samym schowku być zamknięte, i muszą przy użyciu równomiernie być obciążane. Mianowicie przy kotłach długich staranność miéć się będzie o należyte rozdzielenie wentylów.

§. 16.

Każdy kocioł parowy, nawet choćby był opatrzony pławnikiem czyli kurkami probiérczemi, musi miéć tak zwany wodomiar szklany (t. j. rurę szklaną należycie z wnętrzem kotła komunikującą), zapomocą którego każdéj chwili łatwo poznać można prawdziwy stan wody w kotle.

§. 17.

W jaki sposób uskutecznioném będzie wypróbowanie kotła parowego, jest bliżéj wyszczególnioném w przepisie wykonawczym (instrukcyi), do niniejszego rozporządzenia wydanym.

§. 13.

Eine Ventilzuhaltung mittelst der üblichen Doppelplattfedern wird weder bei Lokomotiven noch bei sonstigen anderen Dampfkesseln mehr gestattet.

§. 14.

Die Anbringung der Federwagen anstatt der Belastungsgewichte der Ventile wird auf Lokomotive für den Eisenbahnbetriebs-Dienst beschränkt.

Diese Federwagen (Spring-Balance) müssen dermaßen konstruirt seyn, daß sie dem Lüften und Heben der Sicherheits-Ventile, sobald die festgesetzte Maximalspannung des Dampfes erreicht ist, kein größeres Hinderniß entgegensetzen, als daß bei einer weiteren Steigerung der Dampfspannung um höchstens zehn Perzent eine solche Lüftung des Sicherheits-Ventiles bewirkt werde, daß sämmtlicher so erzeugter Dampf abgeführt wird.

Es muß daher die Feder lang genug seyn und ein entsprechendes Spiel besitzen, oder die Federwage mit einer Anordnung versehen seyn, bei welcher der Druck auf das Ventil bei seiner weiteren Lüftung nicht zunimmt.

Auch müssen diese Federwagen so eingerichtet werden, daß sie nicht über jenen Punkt hinausgespannt werden können, welcher der höchsten für die Benützung festgesetzten Dampfspannung entspricht.

§. 15.

Die beiden Ventile dürfen auf keinen Fall in einem und demselben Gehäuse eingeschlossen seyn, und müssen bei der Benützung eine gleichmäßige Belastung erhalten. Insbesondere ist bei langen Kesseln auf gehörige Vertheilung der Ventile Bedacht zu nehmen.

§. 16.

Jeder Dampfkessel muß, selbst wenn er mit einem Schwimmer oder mit Probirhähnen versehen ist, das sogenannte Wasserstandglas (d. i. ein mit dem Innern des Kessels gehörig kommunizirendes Glasrohr), mittelst welchen man den wahren Stand des Wassers im Kessel jeden Augenblick leicht ersehen kann, besitzen.

§. 17.

Auf welche Weise die vorschriftmäßige Probirung der Dampfkessel vorzunehmen ist, erscheint in der Vollzugsvorschrift (Instrukzion) zu diesem Gesetze näher angegeben.

Za uszkodzenia kotła parowego lub przyrządu jego, lub téż za stałe rozdęcie onegoż, czyniące go niezdolnym do użycia zamierzonego, spowodowane przez wypróbowanie jego, właściciel lub sporządziciel kotła parowego nie będzie mógł żądać wynagrodzenia szkody ze skarbu rządowego.

§. 18.

Po ukończonéj próbie kotła parowego i uznanéj zdolności jego, wentyle bezpieczeństwa i dźwignie (o ile się ostatnie znajdują) opatrzone będą ze strony Komisyi dochodzącéj stemplem wybić się mającym.

Nadto także temu, który prosił o wypróbowanie, doręczonym będzie przez władzę certyfikat co do wypróbowania kotła (koncesya do użycia kotła parowego), w którym kocioł parowy wypróbowany ile możności dokładnie ma być wyszczególnionym, i wymienione być winny istotne szczegóły dochodzenia, wymiary dźwigni i wentylów bezpieczeństwa, podanie najwyższéj sprężystości pary, z ustanowieniem oraz wagi najwyższego obciążenia wentylów (najwyższéj sprężystości przeźmianu), jakie przy użyciu kotła parowego miejsce miéć może, niemniéj wedle okoliczności także i wymiar potrzebnego otworu wentylów (uwaga do tablicy II.).

Certyfikat takowy albo w oryginale, albo w uwierzytelnionym odpisie blizko kotła parowego na miejscu, łatwo w oczy wpadającém pod szkłem będzie zachowanym w ten sposób, ażeby przedewszystkiém podanie rzeczonych dymenzyj i pozwolone obciążenie wentylów (sprężystość przeźmianu) łatwo spostrzeżoném być mogło.

§. 19.

Za wypróbowanie kotła parowego opłacić należy taksę złotych reńskich 15. Od téj taksy wyjmują się te tylko kotły parowe, których objętość ogniowa nie przenosi 12 stóp kwadratowych. Za wypróbowanie tychże opłacić się ma taksę 5 złt. reńskich. Przypadająca taksa każdą razą załączona będzie do prożby o wypróbowanie kotła parowego.

Członkowie komisyi, do wypróbowania kotła wyznaczonéj, przedsiębrać będą wypróbowanie kotła nie mniéj rewizye peryodyczne jako rzecz urzędową bezpłatnie, a to w powszechności z kolei, jak prożby w tym względzie podane zostały. W razie spowodowanego zaś oddalenia się od siedziby urzędowéj, mają takowi prawo do wynagrodzenia prawnych kosztów podróży i wiktu.

§. 20.

Przepisana próba kotła jest warunkiem, bez którego kocioł do użycia nie może być przypuszczonym, wszelakoż przez próbę kotła właściciel onegoż

Für Beschädigungen des Dampfkessels oder seines Zugehör, oder für eine bleibende Ausdehnung desselben, die ihn zum beabsichtigten Gebrauche untauglich macht, aus Anlaß dieser Erprobung, kann von dem Eigenthümer oder Verfertiger des Dampfkessels keine Entschädigungsforderung gegen den Staatsschatz geltend gemacht werden.

§. 18.

Nach vollendeter Kesselprobe und anerkannter Tauglichkeit des Dampfkessels werden die Sicherheits-Ventile und Hebel (wenn letztere vorhanden sind) von der Prüfungs-Kommission mit einem einzuschlagenden Stempel versehen.

Auch wird Demjenigen, welcher die Erprobung angesucht hat, von der Behörde ein Zertifikat über die vorgenommene Kesselprobe (Konzession zur Benützung des Dampfkessels) eingehändiget, in welchem der probirte Dampfkessel so viel als thunlich zu individualisiren ist, und die wesentlichen Momente der Prüfung, der Dimensionen der Hebel und Sicherheits-Ventile, die Angabe der höchsten Dampfspannung, mit Festsetzung des Gewichtes der höchsten Belastung der Ventile (der höchsten Spannung der Federwage), welche bei Benützung des Dampfkessels stattfinden darf, sowie nach Umständen das Maß der erforderlichen Lüftung der Ventile (Anmerkung zur Tabelle II.) anzuführen sind.

Dieses Zertifikat ist entweder im Originale, oder in beglaubigter Abschrift in der Nähe des Dampfkessels an einem leicht in die Augen fallenden Orte unter Glas so aufzubewahren, daß vor Allem die Angabe der erwähnten Dimensionen und die gestattete Belastung der Ventile (die Spannung der Federwage) leicht sichtbar ist.

§. 19.

Für die Erprobung eines Dampfkessels ist eine Taxe von 15 fl. zu entrichten. Von dieser Taxe sind bloß diejenigen Dampfkessel ausgenommen, welche nicht über 12 Quadrat-Fuß Feuerfläche haben. Für die Erprobung der letzteren ist bloß eine Taxe von 5 fl. zu bezahlen. Der entfallende Taxbetrag ist jedes Mal dem Gesuche um die Erprobung des Dampfkessels (§. 1) anzuschließen.

Die Mitglieder der mit der Kesselprobe beauftragten Kommission haben die Vornahme dieser Kesselprobe, und zwar in der Regel nach der Reihenfolge der ihnen dießfalls zugekommenen Ansuchen, sowie die periodischen Revisionen als eine Amtssache unentgeldlich zu verrichten. Bei Entfernung von ihrem Amtssitze erhalten dieselben jedoch die gesetzlichen Reise- und Zehrungskosten.

§. 20.

Die vorgeschriebene Kesselprobe ist eine Bedingung, ohne welche der Kessel zur Benützung nicht zugelassen werden kann; durch diese Kesselprobe wird der Eigenthümer

(lub też w ogólności ten, co go używa, lub nad nim dozór miéć winien) nie jest wolnym od odpowiedzialności za utrzymanie kotła w stanie ciągle bezpiecznego użycia.

Wspomniane co dopiéro osoby zostają owszem sciśle odpowiedzialnemi za wszelkie z dalszego użycia kotła parowego wynikłe niebezpieczeństwa, i są przeto zobowiązane miéć staranie o wczesne uchylenie wszelkiego niebezpieczeństwa takowego (mianowicie przez zapobieżenie, by się nie tworzył osad wody, przez wczesną zmianę szkodliwych nitów lub blatów i t. d.), tudzież w miarę postępującego użycia ciągle przekonywać się o dalszéj zdolności i bezpiecznem użyciu kotła, (równie jak o stanie wszystkich przyrządów bezpieczeństwa, n. p. przeźmiany i t. d.) i następnie kocioł albo zawczasu zupełnie usunąć od użycia, albo kazać z nim przedsięwziąć te poprawy, jakichby potrzeba wymagała.

Szczególny wzgląd miéć należy na ciągłą dokładność i zdolność manometrów, albowiem osobliwie manometry metalowe, czyli skazówkowe z czasem niedokładnemi się stać mogą, i przeto od czasu do czasu rewizyi i regulacyi potrzebują, gdyż szczególnie także i większa lub mniejsza temperatura, na jaką manometer wystawiony jest, wpływ swój na bieg skazówki wywiéra. Ciągła stosowna uwaga na manometer przy użyciu kotła parowego okazuje się tym bardziéj potrzebna, o ile że pomimo znajdujących się wentylów bezpieczeństwa, prawnie przepisanych przy niebacznem traktowaniu lub zaniedbaniu kotła eksplozya kotła zawsze możliwą jest.

§. 21.

Skoro istotna zmiana z kotłem będzie przedsięwziętą, mianowicie więcéj jak jeden blat przy poprawie onegoż wymienionym jest, forma kotła, wentyl lub dźwignia do niego należąca, lub przyrządy opalenia zmienione zostały, musi nowe wypróbowanie kotła w sposób wyżrzeczony być żądaném i przedsiębraném.

Wolno atoliż stronom, także po przedsiębranych mniejszych reparaturach, żądać powtórnego wypróbowania kotła.

§. 22.

Ustawienie lub wmurowanie stałego kotła parowego, przeniesienie onegoż na inne miejsce, lub istotna zmiana dotyczących przyrządów lub budow, wymaga własnego dozwolenia władzy policyjnéj miejscowéj, przyczém oraz sciśle przestrzegać należy przepisów, co do budowania, jakotéż co do bezpieczeństwa od ognia wydanych.

des Kessels (oder überhaupt Derjenige, welcher einen solchen Kessel benützt, oder dem die Aufsicht über denselben obliegt) noch nicht von der Verantwortlichkeit für die fortwährende *gefahrlose* Verwendbarkeit des Kessels befreit.

Die genannten Personen bleiben vielmehr für jede aus der weiteren Benützung des Dampfkessels etwa entspringende Gefahr strenge verantwortlich, und haben daher für die rechtzeitige Beseitigung einer jeden solchen Gefahr (insbesondere durch Verhüten der Bildung des Wassersteines, durch rechtzeitiges Auswechseln schadhafter Nieten oder Platten ꝛc.) Sorge zu tragen; ferner sind nach Maßgabe der fortschreitenden Benützung von der ferneren Tauglichkeit und der gefahrlosen Benützung des Kessels (sowie aller Sicherheitsvorrichtungen, z. B. der Federwagen u. s. w.) fortwährend zu überzeugen, und den Kessel entweder bei Zeiten ganz außer Gebrauch zu setzen, oder die etwa nothwendig werdenden Ausbesserungen daran vornehmen zu lassen.

Ein besonderes Augenmerk ist auf die fortwährende Richtigkeit und Tauglichkeit der Manometer zu haben, da namentlich Metall- oder Zeiger-Manometer mit der Zeit unrichtig werden können und daher von Zeit zu Zeit einer Revision und Regulirung bedürfen, nachdem insbesondere auch die geringere oder höhere Temperatur, welcher das Manometer ausgesetzt ist, Einfluß auf den Gang des Zeigers ausübt. Eine fortwährende zweckmäßige Beachtung des Manometers bei der Benützung des Dampfkessels erscheint um so nothwendiger, als ungeachtet der vorhandenen, gesetzlich vorgeschriebenen Sicherheits-Ventile, bei unachtsamer Behandlung oder Vernachlässigung des Kessels, eine Kessel-Explosion immerhin möglich erscheint.

§. 21.

Sobald eine wesentliche Veränderung an dem Kessel vorgenommen, insbesondere mehr als eine Platte bei einer Ausbesserung ausgewechselt, die Gestalt des Kessels, ein Ventil oder ein dazu gehöriger Hebel, oder die Heitzeinrichtung geändert wird, muß eine *neue* Erprobung des Kessels auf die oben angeführte Art angesucht und vorgenommen werden.

Es bleibt jedoch den Parteien freigestellt, auch nach vorgenommenen *kleineren* Reparaturen eine wiederholte Kesselerprobung zu begehren.

§. 22.

Die Aufstellung oder Einmauerung eines stazionären Dampfkessels, die Translokazion desselben, oder eine wesentliche Veränderung an den dießfälligen Vorrichtungen oder Baulichkeiten, bedarf einer besonderen Genehmigung der Ortspolizeibehörde und sind hierbei die Bau- und Feuersicherheits-Vorschriften genau zu beobachten.

Zamieszczone przy boku przeciągi ogniowe, o ile takowe nie mają służyć li tylko do podwyższenia gorącości pary od wody oddzielonéj, zamieszczone być winny nie nad, lecz zawsze 3 aż do 4 cali pod równią normalnego stanu wody w kotle, na co Komisya, co do bezpieczeństwa od ognia przytém działająca, szczególną swą uwagę zwrócić winna. Przy kotłach lokomotywowych najniższa szychta wody nad powierzchnią ogniową znajdująca się nie będzie nigdy mniéj wynosić, jak dwa cale. Równie téż uwidocznioną być musi najwyższa linia ogniowa przez znak, i oprócz tego oznaczoną być ma w szkle wysokość, do któréj przynajmniéj woda w niém znajdować się musi, jeżeli inaczéj przy wyżéj położonych częściach kolei żelaznéj, jakieby się wydarzały, nie ma być z wody ogołocony najwyższy rząd rur w przednim lub wyższym końcu maszyny.

§. 23.

Do pełnienia służby lub dozoru przy maszynie parowéj lub przy kotle parowym, niemniéj do prowadzenia lokomotywu lub okrętu parowego, nikt użytym być nie może, który nie nabył potrzebnych w téj mierze wiadomości i praktycznéj zręczności albo w fabryce maszyn, albo w służbie lokomotywu lub maszyny okrętowéj, i który nie wykazał uzdolnienia swego w sposób dostatecznie zaspokajający przez egzamin w publicznym zakładzie technicznym krajowym.

Nadto przy wyborze indywiduów takowych wzgląd miéć należy na usposobienie ich charakteru pod względem trzeźwości i pewności.

§. 24.

Wszelki czyn lub opuszczenie, sposobne przy użyciu kotła parowego sprowadzić lub powiększyć niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia lub ciała ludzkiego, ukaraném będzie na winnym (jeżeli nie jest już obwinionym o zły zamysł, do zbrodni zmierzający) jako wykroczenie lub przestępstwo stosownie do przepisu księgi ustaw karnych II. części (§§. 335., 336., 337. i 431.).

Kara ta wymierzoną będzie w szczególności na tego:

a) który przed wypróbowaniem prawnie przedsięwziąć się mającém, i przed urzędowém uznaniem zdolności kotła parowego, onego używa;

b) który wentyle bezpieczeństwa więcéj obciąża, jak to w koncesyi co do użycia kotła parowego (§. 18.) dozwoloném jest, lub zresztą sprężystość pary podwyższa nad miarę pozwolenia, w koncesyi określonego;

c) który zmienia kocioł parowy lub przyrządy onegoż (mianowicie wentyle lub dźwignie do nich należące, przyrządy opałowe i t. d.), i takowy kocioł parowy bez powtórnego pozwolenia urzędowego używa;

Die seitwärts anzubringenden Feuerzüge, in soferne sie nicht bloß zur Ueberheitzung eines vom Wasser getrennten Dampfes dienen sollen, dürfen nicht über, sondern müssen stets 3 bis 4 Zoll unter dem Niveau des Normal-Wasserstandes des Kessels zu liegen kommen, worauf die in Beziehung auf Feuersicherheit intervenirende Kommission ihr besonderes Augenmerk zu richten hat. Bei Lokomotivkesseln darf die geringste Wasserschichte über der Feuerfläche niemals weniger als zwei Zoll betragen. Auch ist die oberste Feuerlinie durch ein Zeichen sichtbar und nebstbei im Glase jene Höhe bemerkbar zu machen, bis zu welcher das Wasser in demselben wenigstens stehen muß, wenn bei Steigungen, die auf der bezüglichen Bahnstrecke etwa vorkommen, die oberste Röhrenreihe am vorderen oder oberen Ende der Maschine nicht vom Wasser entblößt werden soll.

§. 23.

Zur Bedienung oder Ueberwachung einer Dampfmaschine oder eines Dampfkessels, sowie zur Führung einer Lokomotive oder eines Dampfschiffes, darf Niemand verwendet werden, der sich nicht die hierzu erforderlichen Kenntnisse und praktischen Fertigkeiten in einer Maschinen-Werkstätte, oder im Dienste bei einer Lokomotive oder Schiffsmaschine erworben, und seine Befähigung durch eine Prüfung an einer inländischen, öffentlichen technischen Lehranstalt auf vollkommen befriedigende Weise nachgewiesen hat.

Außerdem muß bei der Wahl dieser Individuen auf einen nüchternen und verläßlichen Charakter gesehen werden.

§. 24.

Jede Handlung oder Unterlassung, welche bei der Benützung eines Dampfkessels eine Gefahr für das Leben, die Gesundheit oder körperliche Sicherheit von Menschen herbeizuführen oder zu vergrößern geeignet ist, wird an dem Schuldtragenden (falls demselben nicht etwa gar eine auf ein Verbrechen abzielende böse Absicht zur Last fällt) als Vergehen oder als Uebertretung nach Vorschrift des Stafgesetzbuches, II. Theiles (§§. 335, 336, 337 und 431), bestraft.

Diese Strafe trifft daher insbesondere Denjenigen:

a) der vor gesetzlich vorgenommener Probe und behördlich anerkannter Tauglichkeit eines Dampfkessels denselben benützt;

b) die Sicherheits-Ventile mehr belastet als in der Kommission zur Benützung des Dampfkessels (§. 18) gestattet ist, oder sonst die in dieser Konzession erlaubte Dampfspannung erhöht;

c) den Dampfkessel oder die Zugehörungen desselben (namentlich die Ventile oder die dazu gehörigen Hebel, Heitzeinrichtung 2c.) verändert, und sonach diesen Dampfkessel ohne neuerlicher behördlicher Bewilligung benützt;

d) który obowiązek (§. 20.) względem ciągłego utrzymania kotła parowego i przyrządów jego w stanie należytym bezpiecznym jakimbądź sposobem zaniedbuje;

e) który Komisyi dochodzącéj nierzetelny rysunek szczegółów kotła i zamieszczonych zmocnień przedkłada (§. 4.), lub zresztą nieprawdziwe wiadomości udziela;

f) który pełnienie służby lub dozór nad maszyną parową lub kotłem parowym drugiemu powierza, nie mającemu własności w §. 23. przepisanych.

§. 25.

Jak dalece oprócz tego jeszcze przeciw urzędnikom i sługom w służbie kolei żelaznéj ustanowionym, tudzież przeciw członkom Dyrekcyi kolei żelaznéj, z powodu zaniedbania przepisów prawnych lub ostrożności potrzebnych przy użyciu lokomotywów w służbie kolei żelaznéj, postępować się winno na drodze karnéj dyscyplinarnéj, stanowią o tém przepisy regulaminu o ruchu kolei żelaznéj.

§. 26.

Kto przez winę swą spowodował eksplozyę kotła parowego, nie tylko prawnéj karze podlega, lecz odpowiedzialnym jest także za wszelką szkodę wynikłą.

§. 27.

Władza bezpieczeństwa rewidować będzie od czasu do czasu niespodzianie kotły parowe, w jéj okręgu się znajdujące, z przybraniem zdolnego biegłego, przyczém dokładnie rozpoznawać winna kotły parowe równie jak przyrządy ich (mianowicie wentyle bezpieczeństwa i manometry), a jakkolwiek spostrzeże zaniedbanie w utrzymaniu onychże w stanie bezpiecznym, donieść ma o winowajcy do władzy właściwéj, dla ukarania go.

Podobnie téż każdy, komu tylko niebezpieczeństwo ze strony kotła parowego wiadomém zostało, prawo mieć będzie, donieść natychmiast o tém władzy bezpieczeństwa dla dalszéj czynności urzędowéj.

Do takowego atoliż doniesienia obowiązani są wszyscy fabryką kierujący, czeladnicy i t. d., którzy zostają w pełnieniu służby, lub przy użyciu kotła parowego czynnymi są, jak skoro wiadomość powezmą o wadzie jakiéj kotła parowego, któreby niebezpieczeństwo sprowadzić lub powiększyć mogło, a oraz właściciel o tém zawiadomiony (lub kto inny do dozoru kotła ustanowiony) nie uskutecznił bezzwłocznie usunięcia wady i przywrócenia kotła parowego do stanu bezpiecznego.

d) die Verpflichtung (§. 20), den Dampfkessel und seine Zugehörungen im fortwährenden gefahrlosen Zustande zu erhalten, wie immer vernachlässigt;

e) der Prüfungskommission eine unrichtige Detailzeichnung des Kessels und der angebrachten Verstärkungen vorlegt (§. 4), oder sonst unrichtige Auskünfte ertheilt;

f) Jemanden die Bedienung oder die Aufsicht einer Dampfmaschine oder eines Dampfkessels überläßt, welcher nicht die im §. 23 vorgeschriebenen Eigenschaften besitzt.

§. 25.

In wieferne noch überdieß gegen die im Eisenbahnbetriebs-Dienste angestellten Beamten und Diener, und gegen die Mitglieder einer Eisenbahndirekzion, wegen Außerachtlassung der gesetzlichen Vorschriften oder der nothwendigen Vorsichten bei der Benützung der Lokomotive im Eisenbahnbetriebs-Dienste, mit Disziplinarstrafen vorzugehen sei, erscheint in der Eisenbahnbetriebs-Ordnung festgesetzt.

§. 26.

Denjenigen, welcher durch ein Verschulden die Explosion eines Dampfkessels veranlaßt, trifft nicht nur die gesetzliche Strafe, sondern derselbe hat auch für allen hierdurch verursachten Schaden zu haften.

§. 27.

Die Sicherheitsbehörde hat von Zeit zu Zeit, mit Zuziehung eines tauglichen Kunstverständigen,[1] die in ihrem Bezirke vorhandenen Dampfkessel unvermuthet zu revidiren, und hierbei diese Dampfkessel sowie die Zugehörungen derselben (insbesondere die Sicherheits-Ventile und Manometer) genau zu untersuchen, und falls sich hierbei in der gefahrlosen Instandhaltung eine Nachlässigkeit zeigen sollte, den Schuldtragenden der kompetenten Behörde zur Bestrafung anzuzeigen.

Auch ist Jedermann, dem irgend eine Gefahr rücksichtlich eines vorhandenen Dampfkessels bekannt wird, berechtiget, hiervon der Sicherheitsbehörde zur weiteren Amtshandlung die Anzeige zu machen.

Zu einer solchen Anzeige sind aber alle Werkführer, Gehilfen ꝛc. ꝛc., welche bei der Bedienung oder Benützung eines Dampfkessels verwendet werden, bei sonstiger polizeilicher Ahndung, in dem Falle verpfichtet, wenn denselben irgend ein Gebrechen an dem Dampfkessel, welches eine Gefahr herbeiführen oder vergrößern könnte, bekannt wird, und der hiervon verständigte Eigenthümer (oder sonst zur Aufsicht des Dampfkessels Bestellte) nicht ohne Verzug die Abstellung des Gebrechens und Herstellung des gefahrlosen Zustandes des Dampfkessels bewirkt hat.

Zarządzenia, jakie władza bezpieczeństwa z powodu takich peryodycznych rewizyj kotłów parowych zaprowadza (n. p. co się tyczé częściowéj lub zupełnéj reparatury albo téż zupełnego uchylenia kotła), sciśle mają być wykonane, nie przypuszczając żadnych ztąd praw do wynagrodzenia ze skarbu Państwa.

Kto zaś sądzi się być pokrzywdzonym zarządzeniami, przez władzę bezpieczeństwa zaprowadzonemi, ma wolną drogę rekursu do wyższéj władzy.

§. 28.

Gdziekolwiek w niniejszém rozporządzeniu lub w przepisie wykonawczym, do niego należącym, o mierze lub wadze mowa jest, rozumiéć należy miarę lub wagę wiédeńską.

§. 29.

Przepis niniejszy działać poczyna z dniem 1. Marca 1854., odkąd téż dotyczące dawniejsze rozporządzenia za zniesione uważane będą.

Baumgartner m. p.

Die von der Sicherheitsbehörde aus Anlaß solcher periodischer Revisionen der Dampfkessel getroffenen Anordnungen (z. B. über theilweise oder gänzliche Reparatur, oder auch in Betreff der gänzlichen Außergebrauchsetzung des Kessels) sind genau zu befolgen, ohne daß hieraus eine Entschädigungsforderung gegen den Staatsschatz geltend gemacht werden könnte.

Demjenigen, der sich durch die getroffenen Anordnungen der Sicherheitsbehörde beschwert zu seyn glaubt, bleibt jedoch die Berufung an die höhere Behörde freigestellt.

§. 28.

Wo immer in dieser Verordnung oder in der Vollzugsvorschrift zu derselben von Maß oder Gewicht die Sprache ist, wird das bezügliche Wiener Maß oder Gewicht verstanden.

§. 29.

Diese Vorschrift hat vom 1. März 1854 an zu gelten, von welchem Tage an auch die früheren dießfälligen Verordnungen für aufgehoben erklärt werden.

Baumgartner m. p.

Tablica I.

Grubość blachy

w liniach wiédeńskich (i dziesiątych częściach linij) dla kotłów parowych cylindrycznych, których przecięcie oznaczoném jest w calach wiédeńskich, a zaś najwyższa czynna sprężystość pary w kotle w atmosferach (à $12^3/_4$ funt. wiédeńsk. na cal kwadratowy).

Przecięcie kotła w calach wiédeńskich	Czynna sprężystość pary w kotle							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Linie wiédeńskie							
18	1·7	1·9	2·0	2·1	2·3	2·4	2·6	2·7
20	1·7	1·9	2·1	2·3	2·5	2·7	2·8	3·0
22	1·8	2·0	2·2	2·4	2·7	2·9	3·1	3·3
24	1·8	2·1	2·3	2·6	2·9	3·1	3·4	3·6
26	1·9	2·2	2·5	2·7	3·0	3·3	3·6	3·9
28	1·9	2·2	2·6	2·9	3·2	3·6	3·9	4·2
30	1·9	2·3	2·7	3·0	3·4	3·8	4·2	4·5
32	2·0	2·4	2·8	3·2	3·6	4·0	4·4	4.8
34	2·0	2·5	2·9	3·4	3·8	4·2	4·7	5·1
36	2·0	2·5	3·0	3·5	4·0	4·5	5·0	5·4
38	2·1	2·6	3·1	3·7	4·2	4·7	5·2	5·7
40	2·1	2·7	3·2	3·8	4·4	4·9	5·5	6·0
42	2·2	2·8	3·4	4·0	4·6	5·2	5·8	6·4
44	2·2	2·8	3·5	4·1	4·7	5·4	6·0	6·7
46	2·2	2·9	3·6	4·3	4·9	5 6	6·3	7·0
48	2·3	3·0	3·7	4·4	5·1	5·8	6·5	7·3
50	2·3	3·1	3·8	4·6	5·3	6·1	6·8	7·6
52	2·4	3·1	3.9	4·7	5·5	6·3	7·1	7·9
54	2·4	3·2	4·0	4·9	5·7	6·5	7·3	8·2
56	2·4	8·3	4·2	5·0	5·9	6·7	7·6	8·5
58	2·5	3·4	4·3	5·2	6·1	7·0	7·9	8·8
60	2·5	3·4	4·4	5·3	6·3	7·2	8·1	9·1

Uwaga. Liczby powyższéj tablicy wyrachowane są według formułki . . . $d = 0.0189\, n\, D + \alpha$, w któréj n oznacza sprężystość pary w kotle nad zwyczajne ciśnienie powietrza w atmosferach, D przecięcie kotła w calach wiédeńskich, a d odpowiednią grubość blachy w liniach wiédeńskich. Ilość α ma przytém, jeżeli $n = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8$ odpowiednio wartość: 1·37, 1·17, 0·97, 0·78, 0·58, 0·39, 0·19 0·00 w liniach wiédeńskich, gdyż takowa podług formułki $x = 0{\cdot}195\ (8 - n)$ wyrachowana, onę część grubości blachy oznacza, która kotłowi daje sztywność potrzebną przeciw ciśnieniu tak własnego jak wody ciężaru, i przy sprężystości pary nad 7 atmosfer na nulę zrównaną być ma.

Rozumié się zresztą samo przez się, iż dla pośrednich liczb podanéj sprężystości pary i przecięcia kotła, grubość blachy łatwo przez wtrącenie znalezioną być może.

Przy rurach warzelnych, mających być wystawionemi na gwałtowny ogień, stósownem jest, zmocnić grubość blachy onychże.

Przy zastósowaniu liczb tych przecięcie kotła ile możności tak urządzić należy, ażeby nie było potrzeby używać blachy nad 6 linij czyli $^1/_2$ cala grubéj, albowiem (przynajmniéj dotąd jeszcze) nie można się już więcéj spuszczać na dobroć blach, których grubość granicę rzeczoną przechodzi.

Tabelle I.

Blechdicke

in Wiener Linien (und Zehntel von Linien) für zylindrische Dampfkessel, deren Durchmesser in Wiener Zollen, dagegen die höchste effektive Dampfspannung im Kessel in Atmosphären (à $12^3/_4$ Wiener Pfunde pr. Quadratzoll) gegeben sind.

Kessel-Durchmesser in Wiener-Zollen	Effektive Dampfspannung im Kessel							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Wiener Linien							
18	1·7	1·9	2·0	2·1	2·3	2·4	2·6	2·7
20	1·7	1·9	2·1	2·3	2·5	2·7	2·8	3·0
22	1·8	2·0	2·2	2·4	2·7	2·9	3·1	3·3
24	1·8	2·1	2·3	2·6	2·9	3·1	3·4	3·6
26	1·9	2·2	2·5	2·7	3·0	3·3	3·6	3·9
28	1·9	2·2	2·6	2·9	3·2	3·6	3·9	4·2
30	1·9	2·3	2·7	3·0	3·4	3·8	4·2	4·5
32	2·0	2·4	2·8	3·2	3·6	4·0	4·4	4·8
34	2·0	2·5	2·9	3·4	3·8	4·2	4·7	5·1
36	2·0	2·5	3·0	3·5	4·0	4·5	5·0	5·4
38	2·1	2·6	3·1	3·7	4·2	4·7	5·2	5·7
40	2·1	2·7	3·2	3·8	4·4	4·9	5·5	6·0
42	2·2	2·8	3·4	4·0	4·6	5·2	5·8	6·4
44	2·2	2·8	3·5	4·1	4·7	5·4	6·0	6·7
46	2·2	2·9	3·6	4·3	4·9	5·6	6·3	7·0
48	2·3	3·0	3·7	4·4	5·1	5·8	6·5	7·3
50	2·3	3·1	3·8	4·6	5·3	6·1	6·8	7·6
52	2·4	3·1	3·9	4·7	5·5	6·3	7·1	7·9
54	2·4	3·2	4·0	4·9	5·7	6·5	7·3	8·2
56	2·4	3·3	4·2	5·0	5·9	6·7	7·6	8·5
58	2·5	3·4	4·3	5·2	6·1	7·0	7·9	8·8
60	2·5	3·4	4·4	5·3	6·3	7·2	8·1	9·1

Anmerkung. Die Zahlen dieser Tabelle sind nach der Formel ... $d = 0.0189\, n\, D + \alpha$ gerechnet; in welcher n die Dampfspannung im Kessel über den gewöhnlichen Luftdruck in Atmosphären, D der Kesseldurchmesser in Wiener Zollen, und d die entsprechende Blechdicke in Wiener Linien bezeichnet. Die Größe α hat dabei für n = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 beziehungsweise die Werthe: 1·37, 1·17, 0·97, 0·78, 0·58, 0·39, 0·19, 0·00 in Wiener Linien, indem dieselbe nach der Formel $x = 0{\cdot}195\,(8 - n)$ berechnet, denjenigen Theil der Kesselwand-Stärke bezeichnet, welcher dem Kessel die nöthige Steifheit gibt, gegen den Druck des eigenen Gewichtes und jenes des Wassers, und bei einer Dampfspannung von mehr als 7 Atmosphären gleich Null zu setzen ist.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß für Zwischenzahlen der gegebenen Dampfspannung und des Kesseldurchmessers die Blechstärke durch Einschaltung leicht gefunden werden.

Bei Sieberöhren, welche dem heftigen Feuer ausgesetzt werden sollen, erscheint es zweckmäßig, die Blechstärke derselben zu verstärken.

Bei Anwendung dieser Zahlen soll man übrigens die Kesseldurchmesser möglichst so einzurichten suchen, daß man keine Bleche über sechs Linien oder $^1/_2$ Zoll Dicke anzuwenden genöthigt ist, indem man sich auf die gute Beschaffenheit und Qualität von Blechen, deren Stärke oder Dicke über diese Grenze hinausfällt (wenigstens bis heute noch) nicht mehr verlassen kann.

Tablica II.

Przecięcie

w calach wiédeńskich (i dziesiątych częściach calów) dla wentylów bezpieczeństwa, jeżeli najwyższa w kotle miejsce mająca czynna sprężystość pary w atmosferach (à $12\frac{3}{4}$ funtów wiédeńskich na cal kwadratowy) i powiérzchnia ogniowa kotła podaną jest w wiédeńskich stopach kwadratowych.

Powiérzchnia ogniowa w stopach kwadratowych wiédeńskich	Czynna sprężystość pary, w atmosferach wyrażona																
	¼	½	1	1½	2	2½	3	3½	4	4½	5	5½	6	6½	7	7½	8
	Przecięcie wentylów w calach wiédeńskich																
10	1·1	0·9	0·8	0·7	0·6	0·6	0·5	0·5	0·5	0·4	0·4	0·4	0·4	0·4	0·4	0·3	0·3
20	1·5	1·3	1,1	1·0	0·9	0·8	0·7	0·7	0·7	0·6	0·6	0·6	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5
30	1·9	1·6	1·4	1·2	1·1	1·0	1·0	0·9	0·8	0·8	0·7	0·7	0·7	0·6	0·6	0·6	0·6
40	2·2	1·9	1·6	1·4	1·2	1·1	1·0	1·0	0·9	0·9	0·8	0·8	0·8	0·7	0·7	0·7	0·7
50	2·4	2·1	1·8	1·5	1·4	1·3	1·2	1·1	1·0	1·0	0·9	0·9	0·9	0·8	0·8	0·8	0·8
60	2·7	2·3	1·9	1·7	1·5	1·4	1·3	1·2	1·1	1·1	1·0	1·0	0·9	0·9	0·9	0·8	0·8
70	2·9	2·5	2·1	1·8	1·6	1·5	1·4	1·3	1·2	1·2	1·1	1·0	1·0	1·0	0·9	0·9	0·9
80	3·1	2·7	2·2	1·9	1 7	1·6	1·5	1·4	1·3	1·2	1·2	1·1	1·1	1·0	1·0	1·0	1·0
90	3·2	2·8	2·4	2·1	1·8	1·7	1·6	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·1	1·1	1·0	1·0
100	3·4	3·0	2·5	2·2	1·9	1·8	1·7	1·5	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·1	1·1	1·1
110	3·6	3·1	2·6	2·3	2·0	1·9	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·2	1·1
120	3·8	3·2	2·7	2·4	2·1	1·9	1·8	1·7	1 6	1·5	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·2
130	3·9	3·4	2·8	2·5	2·2	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·5	1·4	1·4	1·3	1·3	1·3	1·2
140	4·1	3·5	2·9	2·6	2·3	2·1	2·0	1·9	1·7	1·6	1·6	1·5	1·4	1·4	1·3	1·3	1·3
150	4·2	3·7	3 0	2·6	2·4	2·2	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1 4	1·3	1·3
160	4·3	3·8	3 1	2·7	2·5	2·3	2·1	2·0	1·8	1·8	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1·4	1·3
170	4·5	3·9	3·2	2·8	2·5	2·3	2·2	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·6	1·5	1·5	1·4	1·4
180	4·6	4·0	3·3	2·9	2·6	2·4	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·6	1·5	1·5	1·4
190	4·7	4·1	3·4	3·0	2·7	2·5	2·3	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·7	1·6	1·6	1·5	1·5
200	4·8	4·2	3·5	3·1	2·7	2·5	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·7	1·6	1·6	1·5
210	5·0	4·3	3·6	3·1	2·8	2·6	2·4	2.3	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1·6	1·6	1·5
220	5·1	4·4	3·7	3·2	2·9	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·7	1·6	1·6
230	5·2	4·5	3·8	3·3	2·9	2·7	2·5	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1·7	1·6
240	5·3	4·6	3·8	3·4	3·0	2·8	2·6	2·4	2·3	2·1	2·1	2·0	1·9	1·8	1 8	1·7	1·6
250	5·4	4·7	3·9	3·4	3·1	2·8	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1.7
260	5·5	4·8	4·0	3·5	3·1	2·9	2·7	2·5	2·4	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7
270	5·6	4·9	4·1	3·6	3·2	3·0	2·7	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·9	1·8	1·7
280	5·7	5·0	4·1	3·6	3·3	3·0	2.8	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9	1·8	1·8
290	5·8	5·1	4·2	3·7	3·3	3·0	2·8	2·6	2·5	2·3	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·9	1·8
300	5·9	5·2	4·3	3·7	3·4	3·1	2·9	2·7	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9	1·8
310	6·0	5·3	4·4	3·8	3·4	3·1	2·9	2·7	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0	1·9	1·9
320	6·1	5·4	4·4	3·9	3·5	3·2	2·9	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9
330	6·2	5·4	4·5	3·9	3·5	3·2	3·0	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0	1·9
340	6·3	5·5	4·6	4·0	3·6	3·3	3·0	2·8	2·7	2·6	2·4	2·3	2·2	2·2	2·1	2·0	2·0
350	6·4	5·6	4·6	4·0	3·6	3·3	3·1	2·9	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0
360	6·5	5·7	4·7	4·1	3·7	3·4	3·1	2·9	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0
370	6·6	5·8	4·8	4·2	3·7	3·4	3·2	3·0	2·8	2·7	2·5	2·4	2·3	2·3	2·2	2·1	2·0
380	6·6	5·8	4·8	4·2	3·8	3·5	3·2	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1
390	6·7	5·9	4·9	4·3	3·8	3·5	3·3	3·0	2·9	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·2	2·1

Tabelle II.

Durchmesser

in Wiener Zollen (und Zehntel von Zollen) für die Sicherheits-Ventile, wenn die höchste im Kessel stattfindende effektive Dampfspannung in Atmosphären (à 12¾ Wiener Pfunde pr. Quadratzoll) und die Feuerfläche des Kessels in Wiener Quadratschuhen gegeben ist.

Feuerfläche in Wiener Quadratfuß	Effektive Dampfspannung in Atmosphären ausgedrückt																
	¼	½	1	1½	2	2½	3	3½	4	4½	5	5½	6	6½	7	7½	8
	Durchmesser der Ventile in Wiener Zollen																
10	1·1	0·9	0·8	0·7	0·6	0·6	0·5	0·5	0·5	0·4	0·4	0·4	0·4	0·4	0·4	0·3	0·3
20	1·5	1·3	1·1	1·0	0·9	0·8	0·7	0·7	0·7	0·6	0·6	0·6	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5
30	1·9	1·6	1·4	1·2	1·1	1·0	1·0	0·9	0·8	0·8	0·7	0·7	0·7	0·6	0·6	0·6	0·6
40	2·2	1.9	1·6	1·4	1·2	1·1	1·0	1·0	0·9	0·9	0·8	0·8	0·8	0·7	0·7	0·7	0·7
50	2·4	2·1	1·8	1·5	1·4	1·3	1·2	1·1	1·0	1·0	0·9	0·9	0·9	0·8	0·8	0·8	0·8
60	2·7	2·3	1·9	1·7	1·5	1·4	1·3	1·2	1·1	1·1	1·0	1·0	0·9	0·9	0·9	0·8	0·8
70	2·9	2·5	2·1	1·8	1·6	1·5	1·4	1·3	1·2	1·2	1·1	1·0	1·0	1·0	0·9	0·9	0·9
80	3·1	2·7	2·2	1·9	1·7	1·6	1·5	1·4	1·3	1·2	1·2	1·1	1·1	1·0	1·0	1·0	1·0
90	3·2	2·8	2·4	2·1	1·8	1·7	1·6	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·1	1·1	1·0	1·0
100	3·4	3·0	2·5	2·2	1·9	1·8	1·7	1·5	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·1	1·1	1·1
110	3·6	3·1	2·6	2·3	2·0	1·9	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·2	1·1
120	3·8	3·2	2·7	2·4	2·1	1·9	1·8	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1·3	1·3	1·2	1·2	1·2
130	3·9	3·4	2·8	2·5	2·2	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·5	1·4	1·4	1·3	1·3	1·3	1·2
140	4·1	3·5	2·9	2·6	2·3	2·1	2·0	1·9	1·7	1·6	1·6	1·5	1·4	1·4	1·3	1·3	1·3
150	4·2	3·7	3·0	2·6	2·4	2·2	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1·4	1·3	1·3
160	4·3	3·8	3·1	2·7	2·5	2·3	2·1	2·0	1·8	1·8	1·7	1·6	1·5	1·5	1·4	1·4	1·3
170	4·5	3·9	3·2	2·8	2·5	2·3	2·2	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·6	1·5	1·5	1·4	1·4
180	4·6	4·0	3·3	2·9	2·6	2·4	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·6	1·6	1·5	1·5	1·4
190	4·7	4·1	3·4	3·0	2·7	2·5	2·3	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·7	1·6	1·6	1·5	1·5
200	4·8	4·2	3·5	3·1	2·7	2·5	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·7	1·6	1·6	1·5
210	5·0	4·3	3·6	3·1	2·8	2·6	2·4	2·3	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1·6	1·6	1·5
220	5·1	4·4	3·7	3·2	2·9	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·7	1·7	1·6	1·6
230	5·2	4·5	3·8	3.3	2·9	2·7	2·5	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1·7	1·6
240	5·3	4·6	3·8	3·4	3·0	2·8	2·6	2·4	2·3	2·1	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1·6
250	5·4	4·7	3·9	3·4	3·1	2·8	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7	1·7
260	5·5	4.8	4.0	3·5	3.1	2·9	2·7	2·5	2·4	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9	1·8	1·8	1·7
270	5·6	4·9	4·1	3·6	3·2	3·0	2·7	2·5	2·4	2·3	2.2	2·1	2·0	1·9	1·9	1·8	1·7
280	5·7	5·0	4·1	3·6	3·3	3·0	2·8	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9	1·8	1·8
290	5.8	5·1	4·2	3·7	3·3	3·0	2·8	2·6	2·5	2·3	2·3	2·2	2·1	2·0	1·9	1·9	1·8
300	5·9	5·2	4·3	3·7	3·4	3·1	2·9	2·7	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9	1·8
310	6·0	5·3	4·4	3·8	3·4	3·1	2·9	2·7	2·6	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0	1·9	1·9
320	6·1	5·4	4·4	3·9	3·5	3·2	2·9	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·0	2·0	1·9
330	6·2	5·4	4·5	3·9	3·5	3·2	3·0	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0	1·9
340	6·3	5·5	4·6	4·0	3·6	3·3	3·0	2·8	2·7	2·6	2·4	2·3	2·2	2·2	2·1	2·0	2·0
350	6·4	5·6	4·6	4·0	3·6	3·3	3·1	2·9	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0
360	6·5	5·7	4·7	4·1	3·7	3·4	3·1	2·9	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1	2·0
370	6·6	5.8	4·8	4·2	3·7	3·4	3·2	3·0	2·8	2·7	2·5	2·4	2·3	2·3	2·2	2·1	2·0
380	6·6	5·8	4·8	4·2	3·8	3·5	3·2	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·1	2·1
390	6·7	5·9	4·9	4·3	3·8	3·5	3·3	3·0	2·9	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·2	2·1

Powiérzchnia ogniowa w stopach kwadratowych wiédeńskich	Czynna sprężystość pary, w atmosferach wyrażona															
	¼	½	1	1½	2	2½	3	3½	4	4½	5	5½	6	6½	7	7½	8
	Przecięcie wentylów w calach wiédeńskich																
400	6·8	6·0	5·0	4·3	3·9	3·6	3·3	3·1	2·9	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·3	2·2	2·1
410	6·9	6·1	5·0	4·4	3·9	3·6	3·3	3·1	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·2
420	7·0	6·1	5·1	4·4	4·0	3·6	3·4	3·2	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·2	2·2
430	7·1	6·2	5·1	4·5	4·0	3·7	3·4	3·2	3·0	2·9	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·3	2·2
440	7·1	6·3	5·2	4·5	4·1	3·7	3·5	3·2	3·1	2·9	2·8	2·7	2·5	2·5	2·4	2·3	2·2
450	7·2	6·3	5·3	4·6	4·1	3·8	3·5	3·3	3·1	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·3
460	7·3	6·4	5·3	4·6	4·2	3·8	3·5	3·3	3·1	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·4	2·3
470	7·4	6·5	5·4	4·7	4·2	3·8	3·6	3·3	3·2	3·0	2·9	2·7	2·6	2·5	2·5	2·4	2·3
480	7·5	6·6	5·4	4·7	4·2	3·9	3·6	3·4	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3
490	7·5	6·6	5·5	4·8	4·3	3·9	3·6	3·4	3·2	3·1	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·4
500	7·6	6·7	5·5	4·8	4·3	4·0	3·7	3·5	3·3	3·1	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·5	2·4
510	7·7	6·8	5·6	4·9	4·4	4·0	3·7	3·5	3·3	3·1	3·0	2·9	2·7	2 6	2·6	2·5	2·4
520	7·8	6·8	5·6	4·9	4·4	4·0	3·8	3·5	3·3	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4
530	7·8	6·9	5·7	5·0	4·5	4·1	3·8	3·6	3·4	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·5
540	7·9	7·0	5·8	5·1	4·5	4·1	3·8	3·6	3·4	3·2	3·1	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·5
550	8·0	7·0	5·8	5·1	4·5	4·2	3·9	3·6	3·4	3·2	3·1	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5
560	8·1	7·1	5·9	5·1	4·6	4·2	3·9	3·7	3·4	3·3	3·1	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5
570	8·1	7·1	5·9	5·2	4·6	4·2	3·9	3·7	3·5	3·3	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5
580	8·2	7·2	6·0	5·2	4·7	4·3	4·0	3·7	3·5	3·3	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·6
590	8·3	7·3	6·0	5·2	4·7	4·3	4·0	3·7	3·5	3·4	3·2	3·1	3·0	2·8	2·8	2·7	2·6
600	8 3	7·3	6·1	5·3	4·7	4·3	4·0	3·8	3·6	3·4	3·2	3·1	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6

Uwaga. Liczby powyższéj tablicy wyrachowane są podług formułki: $d = 0{\cdot}312\sqrt{\frac{F}{n + 0{\cdot}588}}$ . . (1), w któréj F oznacza powiérzchnię ogniową kotła w stopach kwadratowych wiédeńskich, n rzeczywistą sprężystość pary w atmosferach, a d przecięcie wentylu w calach wiédeńskich. — Jeżeli kocioł parowy nie ma więcéj, jak dwa wentyle bezpieczeństwa, wówczas przecięcia ich nie mogą być mniejsze, jak w powyższéj tabeli podaném jest, i każdy wentyl podnosić się winien, aby parze wypływającéj sprawić potrzebny otwór pierścieniowaty, o wysokość następującą { przy stałych kotłach o $h = \frac{1}{4}\, d$; „ lokomotywach „ $h = \frac{1}{6}\, d$ } . . . (2).

Jeżeli przeciwnie wentyle bezpieczeństwa większe przecięcie D otrzymają, wówczas wysokość podnoszenia się stósownie mniejszą być może, a to: $h = \frac{1}{4}\,\frac{d^2}{D}$ respective . . . $= \frac{1}{6}\,\frac{d^2}{D}$ . . . . (3).

Jeżeli przecięcie według formułki (1) wyrachowane większe jest niż 3″, wówczas zamiast onychże użytemi być mogą więcéj niż dwa, to jest N wentylów bezpieczeństwa, ich przecięcie jednak D nie będzie mniejsze jak 3″ i przynajmniéj następujące ilości zawierać musi: $D = d\sqrt{\frac{2}{N}}$ . . . . (4),

każdy oraz wentyl podnosić się winien o wysokość: $h'' - \frac{D}{4}\sqrt{\frac{N}{2}}$ respective $\frac{D''}{b}\sqrt{\frac{N}{2}}$ . . . (5).

Jeżeli zresztą każdy z wentylów bezpieczeństwa otrzyma przecięcie D'', większe od D' w formułce (4), wówczas możliwa wysokość podnoszenia się wynosić musi: $h''' = \frac{D'^2}{4D''}\sqrt{\frac{N}{2}}$ respective $= \frac{D'^2}{6D''}\sqrt{\frac{N}{2}}$ . . . . . (6).

We wszystkich formułkach od (2) aż do (6), oznacza d wartość w formułce (1) wyrażoną. Rozumić się samo przez się, iż do pośrednich liczb podanéj sprężystości pary i powiérzchni ogniowéj, przecięcia wentylów łatwo mogą być znalezionemi przez wtrącenie.

Feuerfläche in Wiener Quadratfuß	Effektive Dampfspannung in Atmosphären ausgedrückt																
	¼	½	1	1½	2	2½	3	3½	4	4½	5	5½	6	6½	7	7½	8
	Durchmesser der Ventile in Wiener Zol en																
400	6·8	6·0	5·0	4·3	3·9	3·6	3·3	3·1	2·9	2·8	2·6	2·5	2·4	2·3	2·3	2·2	2·1
410	6·9	6·1	5·0	4·4	3 9	3·6	3·3	3·1	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2 4	2·3	2·2	2 2
420	7·0	6·1	5·1	4·4	4·0	3·6	3·4	3·2	3·0	2 8	2·7	2 6	2·5	2·4	2·3	2 2	2·2
430	7·1	6·2	5·1	4·5	4·0	3·7	3·4	3·2	3·0	2 9	2·7	2·6	2 5	2 4	2·3	2 3	2·2
440	7·1	6·3	5 2	4·5	4·1	3·7	3·5	3·2	3·1	2·9	2·8	2·7	2·5	2·5	2·4	2·3	2·2
450	7·2	6·3	5·3	4·6	4·1	3·8	3·5	3·3	3·1	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3	2·3
460	7·3	6·4	5·3	4·6	4·2	3·8	3·5	3·3	3·1	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·4	2·3
470	7·4	6·5	5·4	4·7	4·2	3·8	3·6	3·3	3·2	3·0	2·9	2·7	2·6	2·5	2·5	2·4	2·3
480	7·5	6·6	5·4	4·7	4·2	3 9	3·6	3·4	3·2	3 0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·3
490	7·5	6·6	5·5	4·8	4·3	3·9	3·6	3·4	3·2	3·1	2 9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·4	2·4
500	7·6	6·7	5 5	4·8	4·3	4 0	3·7	3·5	3·3	3·1	3·0	2·8	2·7	2·6	2·5	2·5	2·4
510	7 7	6·8	5·6	4·9	4·4	4·0	3·7	3·5	3·3	3·1	3·0	2·9	2·7	2·6	2·6	2·5	2·4
520	7·8	6·8	5·6	4·9	4·4	4·0	3·8	3·5	3·3	3·2	3·0	2·9	2·8	2 7	2·6	2·5	2·4
530	7·8	6·9	5·7	5·0	4·5	4·1	3·8	3 6	3·4	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5	2·5
540	7·9	7·0	5·8	5·1	4·5	4·1	3·8	3·6	3·4	3·2	3·1	2·9	2 8	2·7	2·6	2·5	2·5
550	8·0	7·0	5·8	5·1	4·5	4·2	3·9	3·6	3·4	3·2	3·1	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5
560	8·1	7·1	5·9	5·1	4·6	4·2	3·9	3 7	3·4	3·3	3·1	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5
570	8·1	7·1	5·9	5·2	4·6	4·2	3·9	3·7	3·5	3·3	3·2	3·0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·5
580	8·2	7.2	6·0	5·2	4·7	4·3	4·0	3 7	3 5	3·3	3·2	3 0	2·9	2·8	2·7	2·6	2·6
590	8·3	7·3	6·0	5.2	4 7	4·3	4·0	3·7	3·5	3·4	3·2	3·1	3·0	2·8	2·8	2·7	2·6
600	8·3	7·3	6·1	5·3	4·7	4·3	4 0	3·8	3·6	3·4	3·2	3·1	3·0	2·9	2·8	2 7	2·6

Anmerkung. Die Zahlen dieser Tabelle sind nach der Formel: $d = 0{\cdot}312 \sqrt{\frac{F}{n + 0{\cdot}588}}$ . . . . (1) berechnet, in welcher F die Feuerfläche des Kessels in Wiener Quadratfuß, n die effektive Dampfspannung in Atmosphären und d den Ventil-Durchmesser in Wiener Zollen bezeichnet. — Wenn ein Dampfkessel nicht mehr als zwei Sicherheits-Ventile hat, so dürfen deren Durchmesser nicht kleiner seyn, als sie in obiger Tabelle angegeben sind und jedes Ventil muß sich, um dem ausströmenden Dampfe die nöthige ringförmige Oeffnung darzubieten, um folgende Höhe heben können $\left\{ \begin{array}{l} \text{bei stazionären Kesseln um } h = \frac{1}{4}\, d \\ \text{„ Lokomotivkesseln „ } h = \frac{1}{6}\, d \end{array} \right\}$ . . . . . (2).

Wird dagegen den Sicherheits-Ventilen ein größerer Durchmesser D gegeben, so kann die Hubhöhe verhältnißmäßig kleiner seyn, nämlich: $h = \frac{1}{4}\, \frac{d^2}{D}$ respective . . . $= \frac{1}{6}\, \frac{d^2}{D}$ . . . . . (3).

Wenn der nach Formel (1) berechnete Durchmesser größer als 3″ würde, so können statt diesen mehr als zwei, nämlich N Sicherheits-Ventile angewendet werden, deren Durchmesser D aber nicht kleiner als 3″ und mindestens folgende Größen erhalten: $D = d \sqrt{\frac{2}{N}}$ . . . . . (4) und jedes Ventil muß sich heben können um die Höhe: $h'' \; \frac{D}{4} \sqrt{\frac{N}{2}}$ respective $\frac{D''}{b} \sqrt{\frac{N}{2}}$ . . . . . (5).

Wird endlich jedem der Sicherheits-Ventile ein Durchmesser D″ gegeben, welcher größer ist als D′ in Formel (4), so muß die mögliche Hubhöhe betragen: $h''' = \frac{D^1}{4D''} \sqrt{\frac{N}{2}}$ respective $= \frac{D'^2}{6D''} \sqrt{\frac{N}{2}}$ . . . (6).

In sämmtlichen Formeln von (2) bis (6), bezeichnend d den in Formel (1) ausgedrückten Werth. Es versteht sich von selbst, daß für Zwischenzahlen der gegebenen Dampfspannung und der Feuerfläche, die Durchmesser der Ventile durch Einschaltung leicht gefunden werden können.

56.

Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 20. Lutego 1854.,

(Dziennik praw Państwa, część XVIII., nr. 49., wydana dnia 28. Lutego 1854.),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego zmienionym zostaje dotychczasowy sposób utrzymywania w ewidencyi cudzoziemców z kraju wydalonych lub wygnanych.

Dziennik Policyjny centralny, przez Najjaśniejszego Pana uchwalony, przeznaczony jest także do ogłoszenia orzeczeń wywołania lub wygnania z Monarchii cudzoziemców, które wydają sądy lub władze polityczne.

To powód daje do niektórych zmian przepisu z dnia 27. Stycznia 1853., Dziennik praw Państwa z roku 1853., część XVI, Nr. 46., stronica 253 *) obowiązującego dotąd w przedmiocie utrzymania w ewidencyi cudzoziemców z kraju wydalonych lub wygnanych.

Zamiast przepisu rzeczonego wydają się niniejszém w porozumieniu z Ministeryum Sprawiedliwości następujące nowe postanowienia:

1. Zacząwszy od roku bieżącego, ustają dotychczasowe, przez najwyższą Władzę Policyjną wydawane wykazy miesięczne cudzoziemców z kraju wygnanych lub wydalonych.

2. Ogłoszenie wszystkich od 1. Stycznia roku bieżącego z Monarchii wygnanych lub wydalonych cudzoziemców miejsce mićć będzie od czasu do czasu, bez pewnych okresów czasu, w drodze Dziennika Policyjnego centralnego, a to przez własne wykazy, załączenia do tegoż Dziennika stanowiące.

3. Każdy sąd karny, tudzież każda władza Policyjna, rozporządzająca wygnanie lub wywołanie cudzoziemca z Monarchii, obowiązaną jest w każdym poszczególnym razie, a to w dniu wydanego rozporządzenia, doniesienie o tém uczynić do bióra redakcyjnego Najwyższéj Władzy Policyjnéj.

4. Doniesienie w powszechności miejsce mićć będzie, o ile osobliwe okoliczności nie wymagają odstąpienia, bez wszelkiéj konkomitacyi, i li tylko przez zapełnienie według formularza załączonego.

5. Zapełnienie rubryk w doniesieniach zawartych, odbywać się winno z wszelką dokładnością i jak największą zupełnością; mianowicie opis osoby udzielony być ma w jak największéj poszczególności i z dokładnemi odznaczeniami.

*) Dziennik Rządowy z roku 1853., Oddział pierwszy, część XIII., nr. 47., str. 134.

56.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 20. Februar 1854,

(im Reichs=Gesetzblatte, XVIII. Stück, Nr. 49, ausgegeben am 28. Februar 1854),

giltig für alle Kronländer,

wodurch die bisherige Art der Evidenzhaltung der landesverwiesenen oder abgeschafften Ausländer abgeändert wird.

Das von Seiner Majestät Allerhöchst genehmigte Zentral=Polizei=Blatt hat auch die Bestimmung, die von den Strafgerichten oder von den politischen Behörden ausgehenden Landesverweisungen oder Abschaffungen von Ausländern aus der Monarchie zu veröffentlichen.

Dieß führt zu einigen Abänderungen der bisher hinsichtlich der Evidenzhaltung der landesverwiesenen oder abgeschafften Ausländer bestandenen Vorschrift vom 27. Jänner 1853, Reichs=Gesetzblatt vom Jahre 1853, XVI. Stück, Nr. 46, Seite 253 *)

Statt derselben werden nunmehr im Einvernehmen mit dem Justizministerium folgende neue Bestimmungen vorgezeichnet:

1. Vom Beginne des laufenden Jahres angefangen, haben die bisherigen, von der obersten Polizeibehörde ausgegebenen Monat=Verzeichnisse der landesverwiesenen oder abgeschafften Ausländer aufzuhören.

2. Die Veröffentlichung aller seit 1. Jänner dieses Jahres aus der Monarchie verwiesenen oder abgeschafften Ausländer erfolgt von Zeit zu Zeit, ohne sich an bestimmte Zeitabschnitte zu binden, im Wege des Zentral=Polizeiblattes, und zwar durch eigene Verzeichnisse, welche Beilagen dieses Blattes bilden werden.

3. Jedes Strafgericht, sowie jede politische Behörde, welche eine Landesverweisung oder Abschaffung eines Ausländers aus der Monarchie verfügt, hat von Fall zu Fall, und noch am Tage der getroffenen Verfügung, die Anzeige hiervon an das Redakzions=Bureau der obersten Polizeibehörde einzusenden.

4. Die Anzeige hat in der Regel, wenn nicht besondere Umstände eine Abweichung erheischen, ohne alle Einbegleitung, bloß durch Ausfüllung nach dem beiliegenden Formulare zu geschehen.

5. Die Ausfüllung der in den Anzeigen enthaltenen Rubriken ist mit aller Genauigkeit und möglichster Vollständigkeit zu bewerkstelligen; insbesondere ist die Personsbeschreibung im größten Detail und mit bestimmten Bezeichnungen zu liefern.

---

*) Landes=Regierungsblatt, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XIII. Stück, Nr. 47, Seite 134.

6. Pochodzące z tych doniesień wykazy cudzoziemców wygnanych lub z kraju wywołanych, każdego razu, jak tylko z druku wydane zostaną, rozesłane będą wraz z Dziennikiem Policyjnym centralnym bezpośrednio przez bióro redakcyjne do wszystkich władz sądowych cywilnych i wojskowych, do wszystkich prokuratoryj rządowych, tudzież władz politycznych i policyjnych całego Państwa, do korpusu straży policyjnéj wojskowéj, do żandarmeryi, daléj do wszystkich urzędów portowych, morsko-sanitarnych i granicznych celnych, niemniéj do organów finansowych, dozór na granicy mających, do wszystkich poselstw austryackich za granicą, nakoniec też do wszystkich gmin, prowadzących Dziennik policyjny centralny, a to w tym celu, aby wszystkie powołane władze i organa publiczne przez to w stanie się znajdować mogły, wykonywać kazać dozor potrzebny, by przeszkodzonym został powrot cudzoziemców z kraju wygnanych lub wywołanych.

7. Dla tém łatwiejszego przeglądu wydawane będą Dziennikiem Policyjnym centralnym co pół roku wykazy cudzoziemców wygnanych lub z kraju wywołanych, i rozesłane zostaną sposobem wyżrzeczonym podobnie jak wykazy szczegółowe.

Kempen m. p., F. M. P.

6. Die aus diesen Anzeigen hervorgehenden Verzeichnisse der verwiesenen oder abgeschafften Ausländer werden gleich bei ihrem jedesmaligen Erscheinen mit dem Zentral-Polizeiblatte von dem Redakzions-Bureau unmittelbaran sämmtliche Zivil- und Militär-Gerichtsbehörden, an alle Staatsanwaltschaften, ferner an die politischen und Polizei-Behörden des ganzen Reiches, an das Militär-Polizeiwach-Korps, an die Gensd'armerie, ferner an alle Hafen-, Seesanitäts- und Grenzzollämter und die mit der Aufsicht an den Grenzen sonst betrauten Finanz-Organe, an alle österreichischen Missionen im Auslande, endlich auch an jene Gemeinden, welche das Zentral-Polizeiblatt beziehen, zu dem Ende vertheilt, damit alle berufenen Behörden und öffentlichen Organe hierdurch in die Lage gesetzt werden, die nöthige Ueberwachung eintreten zu lassen, um hierdurch die Rückkehr verwiesener oder abgeschaffter Ausländer zu hindern.

7. Zur leichteren Uebersicht werden halbjährig Ausweise über die verwiesenen oder abgeschafften Ausländer im Zentral-Polizeiblatte erscheinen und gleich den Detail-Verzeichnissen auf obige Weise verbreitet werden.

Kempen m. p., F. M. L.

Wzór.

Doniesienie

o cudzoziemcach z kraju wywołanych lub wygnanych.

Imię i nazwisko	Charakter, stan, rzemiosło, lub inny sposób utrzymania się	Miejsce urodzenia, ojczyzna, ostatnie miejsce przynależności	Religia	Wiek	Bezżenny lub żonaty	Opis osoby i szczególne znamiona	Przyczyna wydalenia	Dzień wydalenia	Kraj sąsiedni, gdzie wydalenie miejsce ma	Uwaga.

Kraj koronny ....

Władza wydalenie orzekająca ....

Miejsce i data sporządzenia onego doniesienia ....

Uwaga. Zapełnione doniesienia mają bezpośrednio być odesłane w każdym razie poszczególnie, a to w dniu wydalenia rozporządzonego pod adresem: „Do c. k. biura redakcyjnego przy Najwyższéj Władzy Policyjnéj w Wiédni u.“

Formulare.

Anzeige

über landesverwiesene oder abgeschaffte Ausländer.

Vor- und Geschlechts-Name	Charakter Stand, Gewerbe oder sonstige Nahrungsart	Geburtsort, Vaterland, letzter Zuständigkeits-Ort	Religion	Alter	Ledig oder verheirathet	Personsbeschreibung und besondere Kennzeichen	Ursache der Abschaffung	Tag der Abschaffung	Nachbarland, wohin die Abschaffung erfolgt	Anmerkung.

Kronland .... Behörde, welche die Abschaffung verfügt .... Ort und Datum der Ausfertigung dieser Anzeige ....

Anmerkung. Die ausgefüllten Anzeigen sind unter der Adresse: „An das k. k. Redakzions-Bureau der obersten Polizeibehörde in Wien" unmittelbar von Fall zu Fall und am Tage der verfügten Abschaffung einzusenden.

57.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 23. Lutego 1854.,

Obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi niżéj Ensy,

mocą którego ustanowioném zostaje, iż dla tabularnego wykréślenia ciężarów gruntowych, na zobowiązanych realnościach ciążących, nie jest potrzebném dla zbioru dokumentów żądać także odpisów przedłożonych oryginalnych orzeczeń indemnizacyjnych i kwitów zrzeczenia się, lub téż takowe w sądzie sporządzać.

Obacz Dziennik praw Państwa, część XVIII., nr. 50., wydaną dnia 28. Lutego 1854.

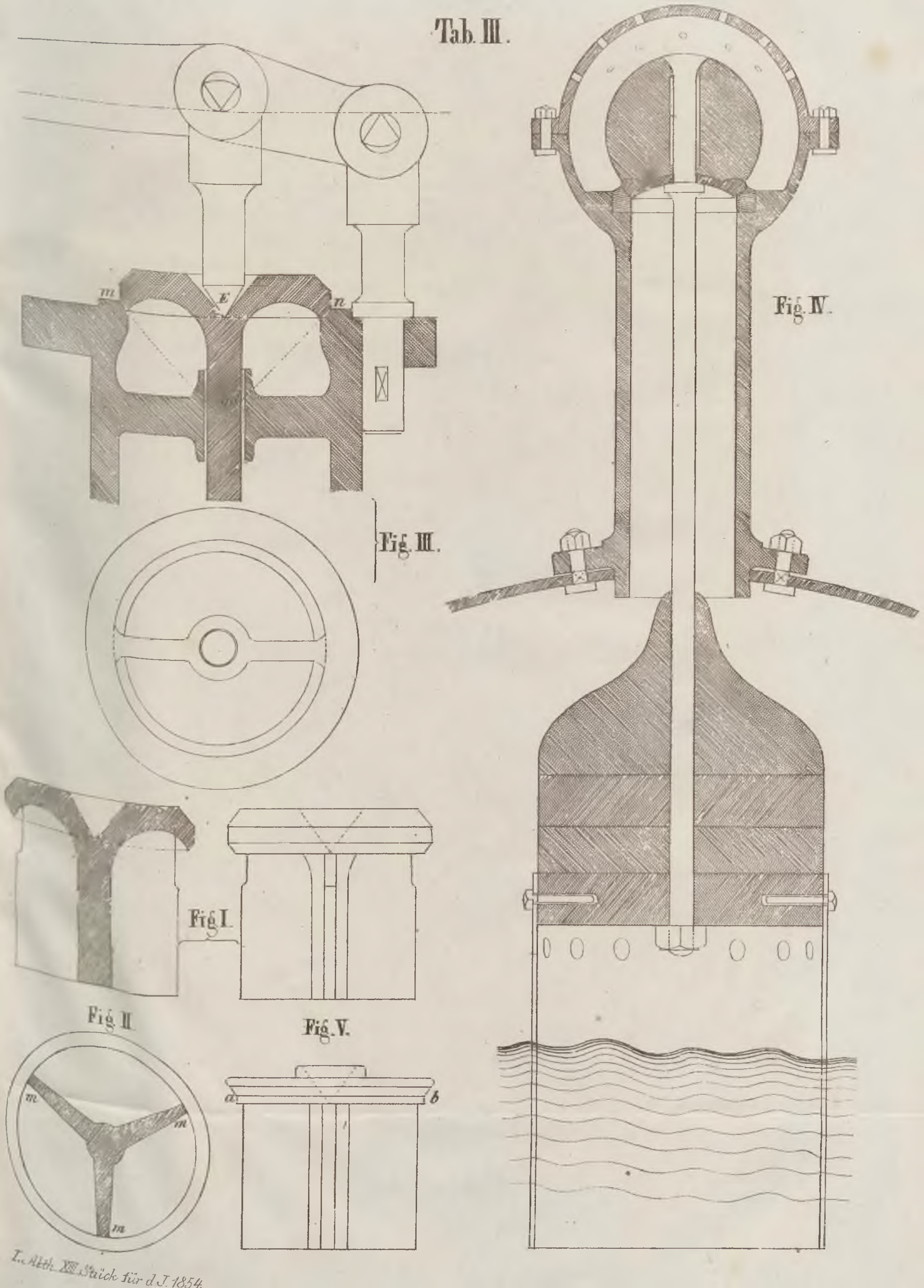
57.

Verordnung des Ministeriums der Justiz vom 23. Februar 1854,

giltig für das Erzherzogthum Oesterreich unter der Enns,

wodurch bestimmt wird, daß es zum Behufe der grundbücherlichen Löschung der, auf verpflichteten Realitäten haftenden Grundlasten nicht erforderlich sei, von den vorgelegten Original-Entlastungsaussprüchen und Verzichts-Quittungen auch Abschriften für die Urkundensammlung zu fordern oder bei Gericht zu verfassen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 50, ausgegeben am 28. Februar 1854.

Tab. III.
m
E
n
Fig. IV.
Fig. III.
Fig. I.
Fig. II
Fig. V.
m
m
m
a
b
I. Abth. XIII. Stück für d. J. 1854.